

1706.

1. Benedendorff, Johannes Henricus: De assassinio.
2. Coccejus, Henricus: De iusto praeliorum exitu
- 3us Coccejus, Henricus: De abusu mandatorum sine
clausula. 2 Imp. 1706 & 1714.
4. Coccejus, Henricus: De fuga.
5. Fahrenius, Conradus: Disputatio inang. haematologica
medica et de eius peccantis restitutione in integrum
6. Rhodius, Marcus: De tutoris datione.
7. Rhodius, Marcus: De servitiis feudatibus
vassallorum Pomeraniae Orientalis.
8. Rhodius, Marcus: De clericorum iudice seculari.
9. Schultze-Hulecki, Franciscus: De camera Imperiali, cum
iudice italico non concurrente

1707.

1. Coccejus, Henricus: De lubrico aetatis

1708

1. Coccejus, Henricus: De anti-doris.
2. Coccejus, Henricus: De vero debitorum sententia absoluta.
3. Coccejus, Henricus: De distinctione honorum.
4. Rhodius, Michael: De differentia juris et facti.
5. Sturmius, Leonh. Christ: De arte fluminis reddendi navigabilia.
6. Veker, Frenacus: De phthisi pulmonari haemoptica.

1709.

1. Bergen, Joh. Georgius: De palpitatione cordis.
- 1^a Bergen, Joh. Georg: De lienis structura et usu.
2. Coccejus, Henricus: De praesumptione qualitatis feudalis committaturum.

3. Coccejus, Henricus: De executoribus testamentariis
et jure patronatus.

Coccejus, Henricus:
4ta Coccejus, De characteribus Statuum Imperii
= des Reichs. Standeshoff. 2 Bundepl. 1709 & 1739.

5. Coccejus, Henricus: De actore ad agendum invito.

6. Coccejus, Henricus: De cessione eorum, quae ad
heredes non transeunt, et contra.

7. Wernerus, Adamus Baltasar: De injustis cau-
sis dissensus parentum aumptis liberorum.

[Faint, mirrored handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to fading and mirroring.]

1799

B. C. D. 1706, 3a 3/
DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS

DE
**ABUSU MANDATO-
RUM SINE CLAUSULA,**

Quam

IN ALMA VIADRINA
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
AUGUSTO ET SERENISSIMO REGIO PRINCIPE AC DOMINO,

FRIDERICO WILHELMO,

REGNI BORUSSIÆ ELECTORATUSQVE BRANDENBURGICI
HEREDE, &c. &c. &c.

*EX DECRETO & AUTORITATE MAGNIFICI FCTORUM
ORDINIS IN ALMA VIADRINA,*

PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

AUGUST. AC POTENTISS. REGIS BORUSSIÆ
CONSILIARIO INTIMO,

*DOMINO FAUTORE atq; STUDIORUM SUORUM
PROMOTORE ÆTERNUM DEVENERANDO,*

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQVE JURE HONORES
ritè capessendi,

Ad D. XVII. Julii Ann. M DCCVI.

IN AUDITORIO MAJORI

Horis ante- & pomeridianis

Publicæ Eruditorum disquisitioni subjeciet

REGNERUS CASP. HENR. HOMBERG.

Hasf. Casf.

FRANCOF. ad VIADR. Literis CHRISTOPH. ZEITLERI.

DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS

DE
ABUSU MANDATORUM
RUM SINE CLAUSULA

Quam

IN ALMA UNIVERSITATE

RECTORE MAGNIFICO FRIDRICO

MAGISTRO ANTONIO KROG. PRÆSIDENTE ET DOCTORE

FRIDRICO WILHELMO

REGNI BORUSIAE ELECTORATUSQUE BRANDENBURGICI

PERPETUO ET SEPARATO

EX DECRETIS ACADEMIAE MAGISTRORUM

ORDINIS JURISCONSULTORUM

PRÆSIDENTE

DR. HENRICO GÖTTLICH

AUGUSTO DE POTENTISS. REGIS BORUSIAE

CONSILIARIO INTIMO

DOMINO FACTORE APOSTOLICORUM SACRORUM

PROMOTORE ACADEMIAE BRANDENBURGICAE

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES

hic capessendi

ANNO DOMINI MDCCCLXXII

IN AUDITORIO MAJORE

HABITANTE

Publii studiorum magistrum

REGNERUS CASP. HENT. HOMBERG

Hess. Cons.

FRANCOS. DE VIAR. LAESCH CHRISTOPH. WITTEBERG

DEO,
PRINCIPI
PATRIÆ,
MECÆNATIBUS,
PATRONIS,

Omnibus cùm Affinitatis, tùm sanguinis aut
Amicitiaë necessitudine sibi junctis, atq;
ad ultima vitæ suspiria colendis,

Uti omnia sua studia, ita & hanc Disputatio-
nem Inauguralem, in debitæ devotio-
nis tesseram eâ, quâ par est, reverentiâ

Dedicat & offert

RESPONDENS.

DEO
PRINCIPALI
PATRIAE
MECENATIBUS
PATRONIS

Commissarius etiam Administratoribus
Americanae Societatis ad
adventum vestrum salutem
et ad salutem vestram salutem
et ad salutem vestram salutem
et ad salutem vestram salutem
et ad salutem vestram salutem

RESPONDENS

COROLLARIA.

I.

Querela inofficiosi & petitio hereditatis
duæ distinctæ actiones sunt, non una.

II.

Cùm actione amissa restitutio datur, re-
scindens & rescissorium semper duo distincta
remedia sunt.

III.

Querelæ inofficiosi locus non est, si cau-
sa exheredationis vel præteritionis adjecta non
fuerit.

IV.

Bonæ fidei possessor nec fructus perce-
ptos acquirit, nec Publicianam habet, nec usu-
capit, si titulum non habeat.

V.

Ille acquirit fructus etiam naturales: non
verò extantes.

VI.

Nuda pacta nec hodie in id confirmata
sunt, ut actiones ipso jure tollant.

VII.

Fidejussiones, novationes, acceptilatio-
nes, nec hodie nudis pactis fieri possunt; sed
si

si fiant, sunt pacta constituti, de non petendo. &c.

VIII.

Procurator universalis & cum libera, nec Jure Canonico differunt.

IX.

Familiā erciscundæ, communi dividundo, finium regundorum judicia sunt ex utraq; causa juris in rem & juris in personam, verissime mixta: Hoc ex jure in re & delicto vel quasi; illa ex jure in re & quasi contractu.

X.

Petitio hereditatis itidem mixta est.

SUMMARI A.

1. Non argui hic abusus mandatorum S. C. sed doceri, quando fiat. 2. Mandatorum origo ab interdicitis. 3. Judicium inchoari à Mandato, repugnat regulariter naturæ & rationi, omnig. juri: quod probatur: 4. I. Esse velut judicium. cæci de colore & c. 5. II. Tolli eo. omne Judicis. officium, & judicii. usum. 6. III. Non Judicis sed prædonis id esse. 7. IV. Nec umbram. aut speciem judicii esse, sed aleam. 8. V. Nec esse posse Dei judicium, ut debet. 9. VI. Quàm id repugnet juri communi. 10. VII. Quàm juri divino & naturæ. 11. IIX. Sacram Juris regulam esse, ne à præcepto inchoetur. 12. Interdicta in quibus causis prodita sint. 13. In publicis rebus sine injuria ea admitti posse. 14. In privatis interdicita nunquam excludere defensionem rei. 15. Cur in possessionibus permissum ab interdicto incipi. 16. Quale inde compendium litis fiat. 17. In nullo interdicto adempta est reo defensionis copia: quod probatur in interdicitis adipiscende. 18. Item recuperande & retinende. 19. Nullum interdictum purè fieri, sed in esse condiciones, quæ existere & probari debent. 20. Mandata sine clausula, quibus excluditur defensio rei, toto jure esse incognita.	21. Nec dari posse, nisi de factò Judici constet. 22. Si nihil præstari aut cedi, sed tantum rem integram servari mandatur, admitti posse ex justis causis, & huc pertinere die vier Fälle. 23. Hi recensentur ex O. C. 24. Eos ita crudè & generaliter intelligi non posse demonstratur. 25. I. Solus primus casus sufficeret, ut ex omnibus causis & interdicitis mandata S. C. dari possent. 26. II. Per eum casum velex omnibus interdicitis danda mandata S. C. vel ex nullis: Ubi de duplici formula interdicitis, quæ vel juris vel facti est. 27. Per modum juris seu generaliter omnia mandata concipi posse sine clausula, sed nullo usu. 28. Per modum facti, nullum posse, si factum dubium sit. 29. Exponitur, quàm absurdum foret, mandata de factò dubio sine clausula edi. 30. Sequi ergo ex primo casu, vel omnia vel nulla fore mandata S. C. 31. Eadem absurda & dubia oriri quog. ex reliquis tribus casibus, in factò dubio. 32. Mindanus hos processus. Prædonum & Cyclopicos vocat. 33. Adst. utur verus 4. casuum sensus; ut primus obtineat in factò quod Judici liquidum est; exemplū in judicato. 34. Item, si in genere mandatur, quod jure statutum est; exemplum in opere nunciato demoliendo. Quod tamen si appli-

- applicatur ac speciem facti dubii, causa cognoscenda est.
35. Aliud exemplum ex novi operis nunciatione.
36. Item in mandatis de non offendendo.
37. Conclusio primi casus.
38. Nec propter reliquos tres casus factum dubium injungi posse, sed tantum suspendi ut res integra interim maneat.
39. Hactenus nihil iniquitatis esse, si propter hos casus suspensio fiat.
40. Ultra hos fines autem, si aliquid prestari aut cedi ex facto dubio mandatur S. C. videri Cyclopicum.
41. Occurritur objectioni, quod mandatis S. C. insit quog, clausula, & inde dari exceptiones sub- & obreptionis.
42. Respondetur eam clausulam in facto dubio non differre re & effectu à justificatoria.
43. Hoc demonstratur ex natura harum exceptionum.
44. Et vi ipsius clausulae insertae.
45. Idem fatetur Gail. N. Hujus distinctionis mandatorum & clausularum nulla mentio ante O. C. p. 2. r. 23.
46. Mindani sententia, quâ re clausulae haec differant.
47. Quam absurda & frivola illa sit, pace ipsius ostenditur.
48. Occurritur objectioni. Cur ergo improbantur mandata S. C. etiam ultra suos fines, si reo integra sit defensio.
49. Resp. Quia conjuncta sunt cum incredibili partiâ & Seatu præjudicio; & recensentur 4. præjudicia summa.
50. I. Omnibus mandatis statim junguntur poenarum dirae; in mandatis S. C. reus statim quog, in eventum damnatur in poenas, quod vel privatâ grave.
51. II. Mandata S. C. auferunt Statibus beneficia primarum instantiarum.
52. III. Et beneficium reconventionis.
53. IV. Et ultima defensionis commodum.
54. Haec præjudicia in infinitum extendi, si mandata S. C. hos fines excedere possint.
55. Intra hos fines usus hujus clausulae est, ut causa ex 4. casibus allegata impugnari possit, non ut factum.
56. Justificatoria verò, ut & factum ipsum, non tamen ultra quàm in judicium deductum & mandato comprehensum.
57. Et si, quod juris est, in genere mandari S. C. possit, si tamen promiscuè id liceat, in omnibus causis possent mandata S. C. dari.
58. Non igitur id fieri potest regulariter, sed cum interdicta jure prodita sunt: & facilius, si saltem mandetur, ne quid in futurum fiat.
59. Tale interdictum esse, Ne pignorationes vel arresta contra leges Imperii fiant, idq, aded in genere festi per modum regula sine clausula interdici posse.
60. Verùm ejus usum non esse, si factum negetur; sed de eo tam cognoscitur, quin usu in factum quog, concipi, & sic effectu in his causis esse instar clausulae justificatoriae.
61. Hoc cum in odium pignorationum & arrestorum singulariter permisum sit, eò magis cavenda extensio.

DISPU.

DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE
ABUSU MANDATORUM SINE
CLAUSULA.

§. 1.

Utrum de abusu mandatorum sine clausula agimus, non est propositi nostri arguere alios, nedum iudicia; non magis quam officii, refellere auctoritatem publicam. Neque nunc disquirimus, an passim fiat horum mandatorum abusus, sed quam facile fieri possit: & in-

stituta eorum collatione cum rationibus juris communis, dispiciemus, quousque iis convenient, aut quantum ab iis recedant; factaque omnium summâ, apparebit, quam cautè, quam timidè iis utendum sit, ne notissimos iustitiæ fines excedant, & omnem æqui bonique causam, summo omnium periculo, pervertant.

§. 2.

Mandatorum, quæ vulgò distingvuntur in mandata cum clausula & sine clausula, origo ab interdicitis juris communis cœpit: quæ nihil aliud sunt, quam mandata iudicis, quibus ille ad partis unius in-

A

stanti-

2 *Disputatio Juridica Inauguralis*
stantiam, non præmissa citatione & causæ cognitione, alteri parti mandat; jubet, interdicit, aliquid fieri, vel non fieri: diciturque hodie *Processus Mandatorum*.

§. 3.

Talis verò Processus per se quidem adversatur Naturæ, omnique Juri quàm maximè, quia invertit naturalem & legitimum judicii ordinem. Naturâ enim prius est noscere quàm judicare: & per naturam impossibile est jus de factò dicere, quod nondum cognoveris.

§. 4.

Etenim omnis hæc quæstio est de jure inter partes dicundo, quod statui debet de factò ambiguo & inter ipsas partes controverso. Non potest autem per naturam statui, nisi factum cognitum exploratumque fuerit. Et, si quis judicium faciat de re quam non ante cognovit, quid illud aliud est, quàm judicium cæci de colore, aut surdi de cantu? quod per naturam fieri nequit. Uti enim de colore non nisi visus, de cantu non nisi auditus, ita de factò ejusq; jure non nisi intellectus judicare potest, quem ignorantia in totum non minùs tollit, quàm cæcitas visum, ac surditas auditum. Non potest igitur per naturam ullum de re ferri judicium, causâ non cognitâ.

§. 5.

Et aliàs desineret penitus omne judicis officium, omnisque ejus constituendi ratio, quæ non alia fuit, quam ut sciretur, cujus partis jus vel possessio prior esset. De eo enim, cum ipsis partibus credi non possit, tum quia, ob suæ quisque causæ studium suspecti sunt, tum quia invicem pari utrinque jure ac
fide

fide contradicunt, ut nec utriusque nec alterius asserzioni stari queat, necesse omninò fuit tertium assumi, qui à causæ & partium studio alienus, exploraret primùm, atque ita judicaret, utrius intentio justior esset.

§. 6.

Quod si non fiat, planè nec opus judice aut judicio, nec judicium erit. Quid enim interest, pars an judex alteri invito rem eripiat, si non præcesit hujus cognitio: atque sic, uti pars, ita & judex non Judicis sed Prædonis vices implebit, nec jus sed injuriam dicet ac statuet.

§. 7.

Porrò, nec ulla erit hoc facto judicii umbra aut species, sed torum mera alea: quin multò aleà pejus: in hac enim par utriusque partis est conditio, par utrinque spes & periculum; at in illo facto judicis omnia contrà; adeò ut, cum ad solam unius partis relationem aliquid adversus alterum inauditum decernitur, non tam illius optima, hujus pessima conditio sit, quàm illius sola, hujus nulla ratio habeatur.

§. 8.

Hoc verò tantò majus nefas habendum, quò magis constat, omne judicium esse DEI judicium, quod ipse hominibus mandavit & per eos exercet. Cum eo autem nihil magis adversa fronte pugnat, quàm loco Judicis Prædonem agere, & jus non tribuere (quod nisi cognitum sit, fieri nequit.) sed contrà eripere: etsi enim rei id jus fortè non sit, intelligitur tamen esse, donec aliud appareat.

Atque hæc constans & perpetua quoque est juris communis sententia, immotaque doctrina. Ita in *l. 1. C. de Execut. rei jud* ex naturæ ordine inferitur, *Prius esse cognosci causam & tum iustum iudicis sequi, atque hoc servato ordine causâ cognitâ demum sententiam accipi*: Et in *l. pen. C. eod. tit.* non agnoscitur alius executor, quam ille solus, qui post sententiam inter partes auditâ omni ac discussâ lite prolatam, rei iudicatæ vim ad effectum adducit. Pariter in *l. 47. pr. ff. de Re jud.* simpliciter dicitur: *De NB. unoquoque negotio præsentibus omnibus, quos causa contingit, iudicari (non antè decerni, nedum mandari,) oportet & aliter enim iudicatum tantum inter præsentès tenet.* Idem inculcatur generaliter in *l. 4. C. de sent. & interl. l. 2. C. de sent. ex peric. l. 3. l. 5. C. commin. epist. l. 5. C. de jur. fife. l. 9. §. 2. ff. de Offic. Proc. & c.* Hinc si iudex nullâ præcedentè sententiâ pignora capi iussit, revocari ea possunt. *l. 58. ff. de Re jud.* sententia verò est id quod iudex de causa, quam cognovit, sentit: pignora autem iudex tantum capi ac distrahi jubet vel mandat. *l. 15. §. 2. ff. de Re jud.* Hoc igitur nullius momenti esse statuitur, nisi illud præcesserit.

Idem traditur, & exemplo ipsius Dei Omnipotentis firmatur, in *c. 20. caus. 2. quest. 1.* & exemplo Moïsis, in *c. 70. caus. 11. quest. 3.* Unde consentiunt DD. id divini naturalisve juris esse, ne sententia detur, nedum executio fiat, aut per mandata inchoetur, nisi causâ antè cognitâ & parte auditâ. *Panorm. in c. 5. X. de caus. poss. & propr. Felin. in c. 12. de constit.* Unde auctorem, qui ejusmodo Cyclopicum nullitatis processum institu-

de Abusu Mandatorum sine Clausula.

instituit, non ut judicem, sed ut larrunculum coërcendum esse, merito inquit Frid. Mindan. *de Mandat. lib. 2. cap. II. n. 4.*

§ 11.

Atque inde immota illa & sacra quasi juris regula nata est, *A mandato seu præcepto non esse inchoandum: quæ gemina est alteri illi, Ab executione non esse inchoandum: cum mandatum judicis, ut vel ne quid fiat, sit species executionis. Quin judex ipse non aliter exequitur quam per mandata, seu jubendo imperandoque aliquid fieri vel non fieri. Et hinc jubendo judex dicitur exequi in d. l. 15. §. 2. ff. de Re jud. & executio fieri per mandata, quæ inde dicuntur Executorialia. Ord. Cam. part. 3. tit. 4.* Hinc jure communi executio nomine imperii venit, quod ideò coherere jurisdictioni, atq; inde *imperium mixtum*, & vice versâ, *imperio jurisdictionis inesse* dicitur. l. 3. ff. de jurisd. l. fin. ff. de Offic. ej. Ut certo certius sit, hoc verbo Imperii nihil aliud intelligi, quam executionem in causis civilibus, quæ sunt jurisdictionis.

§ 12.

Videndum ergò jam, cur secus fiat in interdiciis & mandatis, & quousque defendi & salvâ justitiâ admitti possit, quod à mandato inchoetur? Equidem interdici in genere ex duabus ferè causis prodita sunt: pertinent enim plerumque ad defensionem vel locorum publicorum, vel privatæ possessionis.

§ 13.

Quantum ad loca publica, in arbitrio Magistratus est, quousque usum eorum privatis concedere, aut eos inde summovere velit. Idque definivit Prætor

tor egregiè per varia interdicta de locis, viis ac fluminibus publicis. Nec adeò inde ulla privatis querendi causa est, sed sine cujusquam injuria & indignatione de publicis his rebus Prætor jure suo interdicit. Nec de iis ergò nunc agimus, sed de causis privatarum possessionum ac jurium.

§. 14.

Et verum quidem est, ita hæc interdicta composita esse, ut ab iis inchoetur processus; at nullum eorum est, quin per id integra sit parti adversæ respondendi defendendique sui, atque adeò irritandi, causâ cognitâ, mandati facultas.

§. 15.

Re igitur nullum parti præjudicium fit, etsi à mandato inchoetur; quod in causis possessionum idèò singulariter constitutum est, ut eò diligentius caveretur, ne partes ad vim venirent, quod maximè metuitur & facillimè accidit in causis possessionis. Cùm enim per vim illicitam quoque acquiratur possessio, quippe in qua non quæritur de jure, facile ejus obtinendæ studio ad vim procedi solet, quod ne fieret & permitteretur, publicè interest. Unde Prætor in primis vim interdictis prævertere voluit, eamque illicò ab initio vetuit.

§. 16.

Accedit causæ compendium, haud leve momentum ad vim amoliendam. Cùm enim aliàs per citationum, dilationum, litis contestationis, aliorumque quibus judicium præparatur, ambages ac moras trahi causa & instrui soleat, iis omnibus præcis illicò quid fieri debeat interdicitur. Cui mandato si pars
acqui-

acquiescat, magno compendio lis de possessione finita, & declinata, nec hactenus processu opus est. At si pars deferre mandato nolit, sed eo se gravatum existimet, eo non tenetur, sed poterit causas exceptionesque in iudicio allegare, & jus suum perinde ut alias tueri. Quo facto lis ordine decurrit, & mandatum comparitione partis resolvi dicitur in citationem. *Gail. lib. 1. Obs. 19. n. 5. Frid. Mindan. de Mand. l. 2. c. 7. Mev. p. 1. dec. 2. n. 6.*

§. 17.

In nullis itaque interdictis ei, adversus quem, eduntur, adempta est copia respondendi, excipiendi, defendendi, nec exclusa horum cognitio, sed e contrario implicitè reservata: uti inductione omnium ostendi potest: v. gr. In Adipiscendæ interdicto *Quorum bonorum*, Prætor ita mandat seu interdicat: *Quorum bonorum ex edicto meo illi possessio data est: quod de his bonis pro herede aut possessore possides possideresve. si nihil usucaptum esset: quod quidem dolo malo fecisti ut desineres possidere, id illi restituas.* Hæc omnia igitur, veluti requisita num adsint, cognosci debet, si pars adesse neget; uti si neget possessionem petenti datam; vel, se pro herede aut possessore possidere; vel dicat usucaptum esse; vel se non desuisse dolo possidere, &c. cessabit vis & conditio interdicti, adeoque id hoc casu cognoscendum omnino supponitur.

§. 18.

Pariter in recuperandæ interdicto jubetur: *Unde Tu illum vi dejecisti, restituere.* Si ergo neget Te vi dejecisse, vel si contendas, in continenti Te recuperasse possessionem Tuam, cessabit interdictum. *l. 17. ff. unde vi.* adeoque id omnino cognosci debet. Ita

in

8 *Disputatio Juridica Inauguralis*
in omnibus Retinendæ interdictis semper ait Prætor:
Ut inon vi, clam vel precario alter ab altero possideatis vel usi
estis, quo minus ita possideatis vel utamini, vim fieri veto.
Si itaque negetis ita vos possedisse vel usos esse, non
potest utique aliquis interdicti effectus esse, nisi hæc
cognita antè fuerint, quia aliter interdictum non fuit.
Atque ita in omnibus interdictis cæteris.

§ 19.

Patet igitur hinc, nullum interdictum purè fi-
eri, sed semper poni casum habilem, adeoque inesse
semper conditionem, quæ si non existat, deficit in-
terdictum, adeoque si pars neget existere, non po-
test executio interdicti fieri, nisi appareat quæ ei ad-
jecta est vel inest conditio, adeoque de eo cognitum
fuerit. Nunquam itaque, quoties v. gr. de fundo
inter te & me contenditur, Prætor interdicto jubet,
ut fundum mihi restituas, sed ut, *Unde Tu me vi dejecti-*
sti, vel quod à me vi, clam vel precario tenes, mihi resti-
tuas. Prius cum natura pugnat, quia Judex nescit,
an fundus restitui jure debeat, nisi prius de causa co-
gnoverit. Aterum verò tutò juberi potest, quia id
certissimi juris est, ut vi dejectus restituatur; sed si
negetur vi dejectum esse, non est ille aut non appa-
ret interdicti casus seu species, adeoque factum id sit
nec ne, utpote lex interdicti, ante omnia constare
proinde ac cognosci debet.

§ 20.

Unde liquet, talia mandata sine clausula, quibus
excluditur cognitio causæ & defensio rei, Juri com-
muni prorsus esse incognita, eique non minus quam
Naturæ, æquitati, & rationi penitus contraria; neq;
ejus

ejus exemplum toto jure proditum esse, aut ullum apparere vestigium.

§. 21.

Equidem si factum ipsum quoque certum indubiumque sit, nihil impedit quo minus mandato jus injungi parti adversæ possit, exclusa ejus contradictione; uti cum post rem judicatam mandatum de solvendo vel exequendo datur: hoc factum enim Judici ex actis & judicato constat. Et hujusmodi nemum mandata, cum & jus certum est, nec factum quoque in dubitationem venit, purè & sine ulla clausula intelligi ac edi posse, facile liquet.

§. 22.

Sed nec tum à ratione & jure mandatum abhorret, cum eò tantum tendit, ut res integra & in eodem statu maneat, donec de jure cognitum fuerit, modo justa sit rei suspendendæ causa. Equidem regulariter parte non audita ne interpellari quidem aut suspendi usus alicujus sine injuria potest; sed unicuique qui utitur aut possidet, libera utendi possidendi-que, facultas relinquenda est, donec causâ cognitâ de jure statuatur. At justæ causæ esse possunt, ut satius & æquius sit, rem interim integram servari, quam inclinatam restitui. Et huc referri possunt quatuor illi casus vexatissimi, vulgò die vier Fälle / relati in *Ord. Cam. part. 2. tit. 23. §. 1.* qui locum mandatis sine clausula facere dicuntur, & paucis excutiendi sunt.

§. 23.

Illi verò quatuor casus, seu mandatorum sine clausula vel causâ vel exempla, hi sunt: (1) Si quod interdicatur per se de jure vel consuetudine veritum fuerit. (2) Si damnum aliàs irreparabile emerfurum

B

fit.

fit. (3) Si quid contra publicam utilitatem, vel (4) Periculum in mora foret.

§. 24.

Et horum casuum verba quidem plana sunt, sed de finibus eorum & quousque extendi queant, res est tam involuta ut quæ maximè. Quod si enim tam crudè & generaliter intelligantur ut concepta videntur, nihil afferri potest absurdus.

§. 25.

Etenim (1) ita vel casus primus sufficeret, ut ex omnibus interdictis indistinctè decerni mandata sine clausula possent: quia nullum est interdictum, quin quod eo continetur, per se, ipso jure, quin ipsa naturâ jussum vetitumve sit, adeoque pertineat ad hoc exemplum der vier Fälle. Neque verò omni jure minus interdictum est, ut *vi dejectus & spoliatus restitatur*, quàm *ne quis in possessione sua vi aut clam turbetur*, & tamen priore casu cum clausula, altero sine clausula decerni dicuntur mandata.

§. 26.

(2) Sanè dicendum est, vel ex omnibus interdictis æquè dari posse mandata sine clausula; vel ex nullis. Illud, si mandatum generaliter, atque ad eò de jure conceptum sit; hoc, si specialiter de certo facto: adeoque illud, si jus; hoc, si factum in interdictum veniat. Prius fit, cum ita, ut sunt interdictorum formulæ, concipitur: *Quo Tu fundo Sejum dejecisti, eum ipsi restituas*. Posterius ita: *Fundum Sejanum, quo Sejus Se à Te dejectum questus est, ipsi restituas*. Prius juris præceptum, alterum facti assertio est. Et sic in altero Retinendæ exemplo prius fit, cum ita interdicatur: *Uti Tu fundum vi, clam vel precario possedisti,*
quo

quo minus ita possideas, vim fieri veto. Posterius, cum ita: *Quem fundum Sejanum Te non vi, clam vel precario possidere dicis, quo minus ita possideas, vim fieri veto.* Prior formula itaq; juris est; altera facti, in utraque specie recuperandæ & retinendæ.

§. 27.

Prima enim regulam juris in genere exhibet: *Quod vi abstulisti, redde.* Vel, *Posidenti vim ne facito:* quæ utraque æquè indubii juris est, nec de ea regula partes contendunt, sed de facto. Et certum igitur est, in neutro exemplo opus esse cognitione aut justificatione, adeoque nec clausula, quin ne mandato quidem aut processu; cum de hoc jure nemo disputet.

§. 28.

Alterà verò mandati formula de certo facto, quod una pars allegat, concipitur, & ei ante causæ cognitionem, ac parte alterâ nondum auditâ, jus illud & mandatum applicatur, ita: *Quod Sejus queritur sibi à Te vi ablatum, redde.* Vel, *Sejo se possidere asserenti, vim ne facito.* Utrumque facti & æquè incertum est; utrumque æquè Judici ignotum, nisi cognoverit; neutrum est nisi unius partis relatio. Nec magis credi potest alleganti, *se à me vi dejectum*, quàm *se possidere quod ego possideo.* Atque adeò Judex, antequam de facto cognoverit, salvo jure, salvâque conscientia neutrum purè mandare potest, nec magis præcipere, *ut ego cedam possessione*, quia alter dicit, *se possidere;* quam *ut ei reddam*, quia dicit *vi sibi ablatum esse.*

§. 29.

Enimverò, si unius partis relatio sufficeret ad executionem, & ideò, quia Tu dicis, te à me vi de-

B2

jectum

jectum fundo esse, vel te non vi, clam aut precario possidere, ego cedere vel abstinere debeam possessione, etsi verè possederim, Deum immortalem! quæ tandem tuta foret possessio, quin à pessimis hominibus, se possidere non vi, clam, precario, fingentibus, inverti mandatis posset? Quæ non futura esset rerum possessionumque perturbatio & confusio, & non juris, sed injuriarum & mendaciorum executio? Et cur non æquè staretur unius partis assertioni, se dejectum, quàm se vi turbatum, dicentis? Quin cur minus fides habenda esset parti neganti, se vim fecisse aut alterum possidere, quàm id asserenti? contra naturæ sensum omnemque rationem, quâ asserenti incumbit probatio, non neganti.

§. 30.

Igitur (3) cùm in omnibus, saltem hæcenus, eadem ratio sit, dicendum omninò est, ex omnibus æquè interdictis danda esse mandata cum clausula, vel ex omnibus mandata sine clausula: quia in omnibus jus æquè certum, factum æquè incertum est.

§. 31.

Non minus scrupulorum hæret in reliquis speciebus *der vier Fälle*. An enim ex eo, quod tu dicis Te irreparabile damnum passurum, aut periculum in mora esse, sequitur, me cedere tibi jure aut possessione antè debere, quàm de eo cognitum fuerit? Aut an illud ex nuda ista assertione statui ullo jure potest? Non potest Judex dicere, restituendum vel faciendum aliquid esse propter damnum irreparabile, si nesciat tale damnum esse; quod autem scire nequit, nisi parte alterâ audirâ cognoverit. Imò quod magis

magis est, non potest damnum alicujus irreparabile videri, nisi appareat an damnum sit; non est autem damnum ejus, cujus jus non est, cum omnis privatio praesupponat habitum. Cum igitur mandatum hoc non sit permissum, nisi cum damnum est irreparabile, certum est, te contra me obtinere non posse, nisi probes damnum, adeoque & jus tuum esse, quod nisi causam cognitam & me audito probari nequit.

§. 32.

Idem est, si ideo mandatum adversus me petit, quod periculum sit in mora &c. Cum enim haec omnia, in quibus causa & fundamentum mandati sita sunt, facti sunt, ante omnia apparere debent, si pars rea neget. Etenim, ut jam dictum, a sano sensu plane abhorret, actoris, cujus est probatio, assertioni potius stari, quam rei defensionis & negationi, cui etiam sine probatione creditur. Unde *Mind. d. tr. c. 13. n. 27.* hos processus ait esse, *non juris sed injuriae; non boni viri, sed latrunculi; non Judicis sed Tyranni; non Dei, sed Diaboli.* & alibi, *Cyclopios* dixerat.

§. 33.

Cum igitur certum sit, hos casus ita generaliter, uti concepti videntur, intelligi non posse, videndum jam de eorum finibus, quos excedere nequeunt. Illi vero vel ex haecenus traditis haud obscure apparent. Et primum quidem certum est, mandata sine clausula, & exclusa defensione rei, nunquam injungi reo posse, ut aliquid agat, vel aliquo jure aut possessione cedat, nisi, ut de jure, ita & de facto judici constet: uti si sint mandata de satisfaciendo rei judicata. Quod accurate & optime ita definit *Mev. part. 7. dec. 92. in fin.* ubi mandatum sine clausula ideo negatum docet, quia *in facto versabatur, quod*

pro interesse allegatum, nec certum, quin potius ambigendum videbatur, annon à Magistratu causa non exhibendi adduci posset.

§. 34.

Simile est, si in facto, quod mandato injungitur, nulla inter partes controversia sit, aut esse queat. Hoc fit, quando post operis novi nunciationem ritè factam, petitur mandatum demolitorium ejus operis, quod postea contra nunciationem factum est. Hoc enim si ita concipiatur, *quod contra nunciationem factum est restituas*, uti concipi debet, *l. 20. pr. & §. 3. ff. de oper. nov. nunc.* sine ulla clausula rectè concipitur: quia ita jure & edicto constitutum est, ne, si opus ritè alicui nunciatum fuerit, is in opere antè pergat, quàm de causa nunciationis cognitum fuerit, *d. l. 20. pr. & §§. seqq.* Hoc ergò factum neutra pars in controversiam trahit, aut trahere potest, & hætenus juris, non facti est, & ipsa ista formula quæ habetur in *d. l. 20. pr.* quamq; supra diximus magis juris regulam exhibere, quàm facti assertionem. *supr. §. 26. & 27.* Quod si ergo quærat, an post nunciationem factum quid sit, nec ne, cum factum id incertum sit, ritè causa cognoscenda, nec antè de facto hoc dubio statuendum est, quàm appareat uti & decisum docet *Mev. p. 7. dec. 21.*

§. 35.

Tale quoque est alterum edictum Prætoris, quo é contrario, cum operis novi nunciatio remissa, aut satisdatum fuit, permittit opus continuari, & quò minùs id fiat, vim fieri vetat. *d. l. 20. §. 2. l. 8. §. 4. eod. tit. l. un. pr. ff. de Remiss.* Quod pariter sine ulla clausula fieri potest, quia judex cognovit causam nunciationis, eamque sententiã judicavit non esse licitam

citam vel non tenere, adeoque opus permissum esse. Quando igitur quò minus hoc opus facere liceat vim fieri vetat Judex, nihil aliud id est, quàm mandatum de satisfaciendo rei judicatae, ubi de jure & de facto judici constat *supr. §. 21.*

§. 36.

Eadem ratione certum est, generalia mandata de non offendendo, &c. sine ulla clausula edi posse: nullum enim factum continent, de quo contendi posuit, sed ipsam regulam juris generalem; ne alter alterum lædat aut offendant, cui contradici nequit. At si ad facti specialis querelam res deducatur, & in quæstionem veniat, an offenderit vel injuriam fecerit, nemo sanus dubitabit, quin, qui asserit, id probare, atque ita causa ritè cognosci debeat. *Mev. d. l.*

§. 37.

Unde sanè evidenter apparet sensus & finis primi casus, si ipso jure per se aliquid vetitum fuerit: scil. quoties vel factum æquè ac jus judici liquet, *supr. §. 35.* vel non de certa facti alicujus dubii specie, sed de jure generali & ipsa quasi juris regula mandatum concipitur *supr. §. præc.* Tum enim quia illud quod mandatur controversum non est, sed ipso jure per se patet, adeoque cognitione opus non est, purè sine ulla clausula mandari potest.

§. 38.

Propter reliquos igitur casus non potest reus mandatis adigi, ut aliquid præstet, aut jure seu possessione cedat, nisi, si neget, dubique id facti sit, causâ cognitâ, adeoque additâ vel subintellectâ clausulâ. Verùm ut interim, donec de jure cognitum fuerit, res integra ac in eodem statu, quo est, maneat,

neat, propter hujusmodi causas interdicti pro re nata posse, juris ratio non repugnat. Huc pertinet tertium interdictum novi operis nunciationis, quo Prætor opus interim fieri prohibet, donec de jure partium decisum fuerit, *l. 3. §. 1. l. 5. §. 10. l. 16. ff. de oper. nov. nunc.* idque propter utilitatem publicam, ut evitetur destructio ædium, quam fieri necesse esset, si deinde appareret, eum non jure ædificasse: atque ita contra utilitatem publicam aspectus urbis ruinis deformaretur. Ejus enim in hac materia rationem habitam fuisse, ex *d. l. 20. §. 10. ff. de oper. nov. nunc.* magnamque Romæ ædificiorum semper curam studiumque fuisse, ex aliis quoque Juris causis constat; ut ex *tit. de tign. junct. l. 1. ff. In quib. caus. pign. tac. &c.*

§. 39.

Hactenus igitur nulla iniquitas est horum mandatorum, etsi nulla planè clausula adjecta fuerit: quia omnia parti integra manent, nihilque ipsa præstare aut cedere tenetur. Etsi verò interim cogatur intermittere aliquid, v. gr. opus vel usum, id tamen satius est, quàm majus deinde incommodum experiri; ut fieret in casu, quo periculum est in mora, vel damnum irreparabile aut publicum sequeretur: quæ sunt tres illæ causæ reliquæ, de quibus agitur in *d. Ord. Cam. part. 2. tit. 23.* Quorum proinde casuum, intra hos terminos manifesta æquitas & ratio est, ut majoris mali incommodique evitandi gratiâ, res interim in integro eodemque statu relinquatur, dum cognosci de jure queat: maximè cum & illa pars, quæ cessare interim cogitur, si deinde per hanc moram vel cessationem, culpâ adversarii fortè, damni aliquid passa est, deinde, ubi de causa cognoscitur, id repa-

de Abusu Mandatorum sine Clausula.

reparari ei possit: interea verò utrique parti tutius sit, rem integram relinqui; quia & illa pars, quæ interim cessat, majori omnino incommodo afficeretur, si deinde causâ cognitâ damnandus esset ad destruenda vel reparanda ea quæ interim fecerat.

§. 40.

Ut adeò intra hos terminos ex omni parte his causis sua accuratè ratio & justitia constet, certumque planè sit, hos esse fines, hunc sensum horum quatuor casuum; tum quia, si mandata sine clausula hos fines excedant, non justitiæ sed injuriæ executio, non juris sed Prædonum processus videri posset, per hæcenus tradita: tum, quia in ipsa Ord. Cam. expressè restringuntur mandata sine clausula & prædictæ quatuor causæ, ad casus quibus jure communi licitum est ab hujusmodi mandatis initium fieri: *Ord. Cam. part. 2. tit. 23. verb. Dann in solchen und sonst andern Fällen/ in denen NB. vermög der Rechten/ à præcepto ohne vorgehende Erkänntniß/ angefangen werden mag/ sollen und mögen mandata ohne justificatori clausul erkant/ und NB. ohne einige Wiederrede oder Verhinderung vollzogen werden.* Atqui toto jure nulli penitus casus extra prædictos fines apparent, nullique afferri ex ulla juris parte possunt: tantum abest, ut quis aliquid alteri præstare aut cedere jure communi in re dubia teneatur, causâ non cognitâ.

§. 41.

Fortè erunt qui objiciant, posse etiam ultra hos fines mandata sine clausula dari, iisque reum ad præstandum aliquid vel cedendum adigi, quia, etsi in facto dubii quid sit, dantur tamen exceptiones sub- & obreptionis, & his quoq; mandatis inest clausula, licet differre illa à justificatoria dicatur. Etenim per justifi-

C

fica-

18 *Disputatio Juridica Inauguralis*
ficatorem clausulam permittitur parti adversæ, *Uhr-*
sachen vorzubringen / warum die Mandata nicht statt
haben sollen. Ord. Cam. d. tit. 23. Per alteram autem,
Uhr-sachen anzuzeigen / warum er in die angeführte Strafs-
se nicht verfallen. §. 42.

Verum nihil certius est, quam, si ultra prædictos
fines de facto dubio & non liquido mandata dentur,
utramq; clausulam re & effectu coincidere, & poste-
riorem quoq; quicquid laborent de differentia adstru-
enda, revera & planè esse justificatorem, & quæcun-
que afferunt discrimina, justificationem, quæ utriq;
ineft, neutiquam tollere.

§. 43.

Id verò, si quicquam aliud, manifestissimum vel
inde fit, quod his mandatis exceptiones sub- & obre-
ptionis opponi possint, *Gail. 1. Obs. 14. per tot. Mec. part.*
7. dec. 21. per tot. Zanger. part. 2. cap. 18. n. 17. quarum ea
est potestas, ut reus, quicquid in facto, quod Actor re-
tulit, falsum vel omiffum est, exponere, atq; ex eo
intentionem actoris elidere possit, quo cognito sen-
tentia inde fertur. *l. 2. C. Si contr. jus vel util. c. 2. X. de Re-*
script. ubi Zæf. n. 27. & seqq. Atqui in eo vertitur univer-
sa justificationis ratio, nec in alia re illa consistit, quam
ut relatio facti actoris à reo impugnetur, doceaturq;
quid falsi relatum, quid veri omiffum sit: etenim jus
inter partes non discepratur, quod iudex administrat
& supplet, sed de facto contenditur. Hujus igitur re-
latio cum oppositis sub- & obreptionis exceptionibus
destrui, ejusq; vitia vel falsa exhiberi à reo possint, in-
tegra ipsi planè est defensio & causæ suæ justificatio;
atq; adeò & his mandatis inefferet clausula justificatoria.

§. 44.

Idem ostendit clausula, quæ his mandatis expref-
se

se inferi solet, & quâ permittitur reo, Uhsachen anzugeigen/warum er in die angelegte Straffe nicht verfallen sey. Si igitur mandata hæc de facto dubio quoq; edi possunt, certum est, cum pœna ex actoris relatione facti dictata sit, & hanc cessare, si relatio facti falsa vel imperfecta fuerit; & sic hoc ipso reus justam causam allegat, cur in pœnam non inciderit, dum contendit, relationem actoris, ex qua & pœnæ & mandati effectus prodiit, falsam vel imperfectam esse, adeoq; & quicquid inde illatum est, ultro concidere. Hoc autem id ipsum est, quod & per clausulam justificatoriam obtinetur.

§. 45.

Quarum rerum evidentiâ adeo convictus fuit *tail l. i. O. 14. n. 3.* ut fateretur, mandata sine claus. in effectu, quoad pœnæ commisionem, parum aut nihil à mandatis cum clausula differre. Quo nihil verius, si mandata non intra prædictos fines, sed de facto dubio concipiuntur. Sanè, ante *O. C. d. t. 23.* nusquam horum mandatorum mentio facta apparet.

§. 46.

Nimum autem à tramite aberrat *Frid. Mind. d. tr. cap. 15. n. 4. & 5.* cum differentiam utriusq; clausulæ & mandati in eo sitam tradit, quòd in mandatis cum clausula admittantur etiam exceptiones, que ipsam causam principalem concernunt; in mandatis sine clausula non item. Et hinc ait, in causa pignorationum & arresti, reum non audiri, si dicat, ea jure facta esse, aut adversarium vi, clam, aut precario possidere, & similia, que non tam factum ipsum ejusve enormitatem & requisita constitutionis &c. quam merita causæ, ordinario petitorio vel possessorio seorsim disceptanda respiciunt.

§. 47.

Hæc verò longè aliter se habent, & vix est, ut aliquid minus ad rem dici potuerit. In utroque mandato

dato exceptiones tantum admittuntur contra factum & causam, de quibus mandatum concipitur; ultra ea in neutro; nec haec quicquam differunt. Quodsi igitur mandatum de actu pignorationis aut arresti illicito, & legibus Imperii prohibito conceptum sit, unicè quæritur an actus talis, qualis lege Imperii prohibitus est, commissus fuerit; adeoque, siue mandatum cum clausula siue sine clausula concipiatur, non possunt aliæ exceptiones opponi, quàm quæ ad hanc causam pertinent, & quibus reus defendit, talem actum, uti legibus prohibetur, se non commisisse. Et falsissimum igitur est, cum causa illicitæ pignorationis tractatur, reum, si mandatum cum clausula esset, posse exceptiones opponere alterius causæ, v. gr. de jure pignoris, quæ alia quæstio & petitorii causa est: vel alterum vi possidere, quæ possessorii disceptatio; cum hic unicè quæstio sit, an is actus commissus sit, qui lege publica prohibitus est. Ita, si quis se vi dejectum possessione dicat, constat ipsi dari mandatum cum clausula; & tamen reus, qui dejecit, non potest excipere, quod actor non jure possederit, quod petitorii est, vel alia, quæ ad præsentem spoliatæ possessionis causam non pertinent, etsi mandatum cum clausula sit. Quin etsi planè mandatum non sit, sed causa ordinaria, non tamen reus excipere potest ad ea quæ in judicium ab actore deducta non sunt, nec ad præsentem causam pertinent. Hæc quis nescit? Ut adeò confet, quàm ipsi impliciti materiam hanc implicuerint, quod pace Viri Jurium Cameræ periti dictum sit. Et certum ergo est, hæc mandata & clausulas non differre.

§. 48.

Quod verò jam dictum atq; demonstratum planè est, quàm ab omni ratione & jure abhorreat processus

cessus mandati sine clausula extra hos fines, seu in re facti dubii, ei fortè regeres, istam iniquitatem hoc ipso tolli, quod conceditur parti defensionis, oppositis, ut dictum, exceptionibus sub- & obreptionis; quæ quò laxior & clausulæ justificatoriae similior intelligitur, eò minus superest ulla de negata defensionis facultate conquerendi causa.

§. 49.

Verum enim verò, eam extensionem mandatorum sine clausula conjunctam esse cum incredibilem partis adversæ, & inprimis Statuum Imperii injuria ac præjudicio, manifestum est. Nam si mandata sine clausula decernantur extra fines suos & in casibus facti dubii, quibus cognitio causæ & justificatoriae clausulæ facultas permitti debet, hæc maximi momenti præjudicia sequuntur.

§. 50.

Ut prætereamus, I. odiosum in genere esse mandatorum processum, quò non tantum à præcepto inchoatur, sed & statim pœnarum diræ junguntur; cum mandatis semper & ab initio addenda sit in eventum pœna. *Blum. de Proc. Cam. tit. 34. §. 8. 14. & seq.* inprimis in mandatis sine clausula id odiosissimum, in causis ordinariæ cognitionis ad narrationem unius partis non tantum pœnam adjici, sed & in eventum actu declarari reum in pœnam, uti constat ex formula *apud Blum. d. tit. 34. §. 14. & seqq.* Hoc ne privati ferunt, in causis, ubi ipsa pars adversa factum fingit, antequam reus unquam auditus fuit, jam exagitari pœnis & pœnarum declarationibus, cum & in privatis grave habeatur, pœnas mirari & vagari cum alterius fama.

§. 51.

Sunt alia graviora. Hoc modo enim II. Status Im-

perii privantur privilegiis Austregarum & primæ instantiæ, quæ tantâ curâ ac sollicitudine ipsis publica lege concessæ sunt. In causis enim mandatorum sine clausula censetur fundata Camera Jurisdictione in prima instantia; idq; ideo, quia mandata illa non concipiuntur nisi de factò non dubio, in quo nulla causæ cognitione, sed tantùm executione opus est. Hinc cum nulla Austregis executio competat, sed Camera, *vid. Disp. Dn. Pres. de Notion. Austreg. hæ causæ mandatorum sine clausula, quæ sola executione expediendæ sunt, Camera vindicantur. Jus publ. Dn. Pres. cap. 32. §. 18.* Quod si igitur talia mandata decernantur ultra fines suos, & causæ facti dubii in Camera tractentur, Statq; exuuntur primis suis instantiis; & cum nulli jam certi fines amplius sint, si in causis facti dubii quoq; admittuntur, in infinitum id extendi potest, ac res mere arbitraria esse incipit.

§. 52.

III. Privantur etiam hac ratione Status Imperii beneficio reconventionis. Cum enim in mandatis sine clausula non admittantur aliæ exceptiones quàm sub- & obreptionis, longè minùs admittitur reconventio. Id verò commodissimum juxta ac æquisissimum est beneficium, quo pars conventa eodem judicio & sibi consulere, & res sæpe compensationibus transigi potest; adeoq; semper, cum mandata prædictos excedunt fines, unâ ab hoc commodo & jure suo Status excluduntur.

§. 53.

IV. Singulariter quoq; constitutum est in *Rec. Imp. 1654. §. 77.* ne in mandatis sine clausula ultra replicam procedatur, adeoq; actor bis, reus non nisi semel audiatur; cum è contrario in jure rei conditio melior, & defensionis favor major sit, idq; meritò. Et licet addatur, *salvo Judicis arbitrio*, tamen & hoc grave parti, id quod jure sibi competit à libidine & nutu Judicis suspendere. Hujus igitur Juris singularissimi ad alios casus extensio maximum affert parti conventæ præjudicium.

§. 54.

Hæc tanta & tam gravia præjudicia, ut alia nunc transeamus

seamus, parit Statibus Imperii conventis horum mandatorum ultra limites suos extensio, idque in infinitum; etenim, ubi semel de factis dubiis quoque mandata hæc admittuntur, atque adeò illi, qui soli jure positi sunt fines, moventur, nulli alii reliqui sunt; sed omnia propè in horum mandatorum formas verti possunt, omnesq; Statuum causæ ab incerto jure & libitu Judicis pendent.

§. 55.

Uti è contrario, si mandata hæc intra justos & lege statutos fines coërceantur, omnibus sua constat ratio, & clausulæ, inferi iis solitæ, suis effectus. Etenim si factum & jus certum sit, vel non de facto sed de eo tantum conceptum sit mandatum, ut interim aliquid suspendatur ob justas causas, exceptiones rei non eò pertinent, ut quod mandato continetur impugnet, sed ut causam hanc adjectam refellant. Igitur, si inhibeat interin mandato S. C. opus, reus non allegat opus non fieri, aut factum non esse, aut præjudicium eo non fieri; sed non esse periculum in mora, etsi ante inhibitionem causa cognoscatur. nec damnum irreparabile, nec præjudicium publicæ utilitatis, adeoq; pœnæ locum non esse. Illa verò causa, an opus fiat in præjudicium actoris, huc non pertinet, sed ubi mandati causâ, an interin desisti ab opere debeat, peracta est, tum demum causa nunciationis ritè cognoscitur ac ordinario jure justificatur.

§. 56.

E contrario, si quis, quod vi ablatum dicitur restituere jubetur, quod non sit nisi cum clausula, reus exceptionibus suis ipsum hoc factum impugnat & vi ablatum negat; sic de hoc ipso facto dubio, non saltem de eo, an periculum in mora sit, &c. cognoscit: & sic demum intra hos limites mandatorum & clausularum differentia evidens redditur.

§. 57.

Cœterum, quod diximus, mandatum sine clausula dari posse, si non factum dubium, sed ipsum jus mandato continetur, *supr.* §. 21. non promiscue fieri debet, quin regulariter inutile est ita interdicerere, *Quod dolo quisvisi, redde.* nec de jure partes disceptant, aut de jure processu opus est, sed de facto,

facto. Et aliàs hoc quoq; in infinitum fieri, & omnes causæ in mandata sine clausula redigi possent, si formâ juris & regulæ præceptum conciperetur: v. g. *Quam mutuam pecuniam accepisti, reddo.* Hoc sine ulla clausula præcipi potest, sed, si id liceret, omnia fierent mandata sine clausula, & existerent in omnibus illa præjudicia, de quibus jam diximus §. 50. & seqq.

§. 58. Igitur non aliter id permistum est, quàm ubi talia interdita ex jure prodita sunt; quod non nisi in paucissimis casibus & singularissimis causis factum est, v. g. ut opus, quod post nunciationem factum est, restituatur. Facilius verò fit, ut mandetur, ne in futurum vis fiat; id enim sine præjudicio mandari potest, atq; ut mandetur publicè expedit. Aliàs verò à citatione & cognitione, & ne à mandatis quidem cum clausula inchoandum esse, satis constat.

§. 59. Tale quoq; interdictum in Imperio specialiter ob publicam securitatem constitutum est, *ne pignorationes vel arresta fierent*, quæ ejusdem generis sunt ac illud, *ne post nunciationem opus fiat*; quod & ipsum publicæ utilitatis causam habet *supra* §. 23. Hæc omnia igitur per modum juris sine clausula concipi possunt, *Quæ pignora contra legem capta aut arresta facta sunt, dimittas*: uti illud: *Quod post nunciationem factum est, restituas*, sed plane inutiliter, quia de eo non contenditur, sed de facto, & hinc, si reus neget contra legem pignus captum aut arrestatum fuisse, de facto hoc ipso cognoscitur, & reo integra est causæ suæ justificatio: uti apud *Mev. d. p. 7. dec. 21.* cum mandatum esset sine clausula, *Quod post nunciationem opus factum esset, restituas*; & reus appellare vellet, appellatio tanquam frustranea rejecta fuit, eo quod integra ipsi esset defensio & justificatio in eadem instantia.

§. 60. Unde liquet, hujusmodi mandata ita generaliter in vanum edi, sed eò redire uti, si reus neget, de facto contendatur, idque deinceps cognoscendum sit. Effectu itaque perinde est acsi mandatum de facto conceptum esset, uti & hodie concipi solet, & scilicet allegato facto, prout actor retulit, mandatur restitui. Hoc igitur mandatum revera est de facto dubio, adeoque cognitio necessaria. Sed & hæc permittitur, adeoque re omnino est clausula justificatoria, & conceditur planissimè justificatio facti, & tamen dantur inde mandata S. C. Cujus rei nulla quidem inde est difficultas, quod omiſsa sit clausula, nam nihilominus permittitur justificatio; nec adeò jure communi quicquam refert; sed inde, quòd tanti præjudicii effectus, qui mandata S. C. sequuntur, & *sup. §. 51. & seqq.* partim relati sunt, huc extendantur.

§. 61. Hoc igitur cum singularissimo jure in odium talium pignorationum & arrestorum (quibus & captura personarum maximè continetur) contra rationem communem constitutum sit, tantò magis cavendum est *juxta l. 1. §. ff. de Legib.* ne ad alios casus extendatur, sed mandata S. C. cum odiosissimis suis summiq; præjudicii effectibus strictissimè finibus suis cohibeatur. Quod & saluberrimè præcipitur in R. I. noviss. §. 79. his verbis: *Wie dass auch die mandata S. C. alleine in den 4. Fällen &c. erkannt u. auffer denselben nicht zugelassen/ sondern dabey jedesmahls die dazu erforderte Umstände u. Requisita fleißig beobachtet werden.*

ULB Halle

3

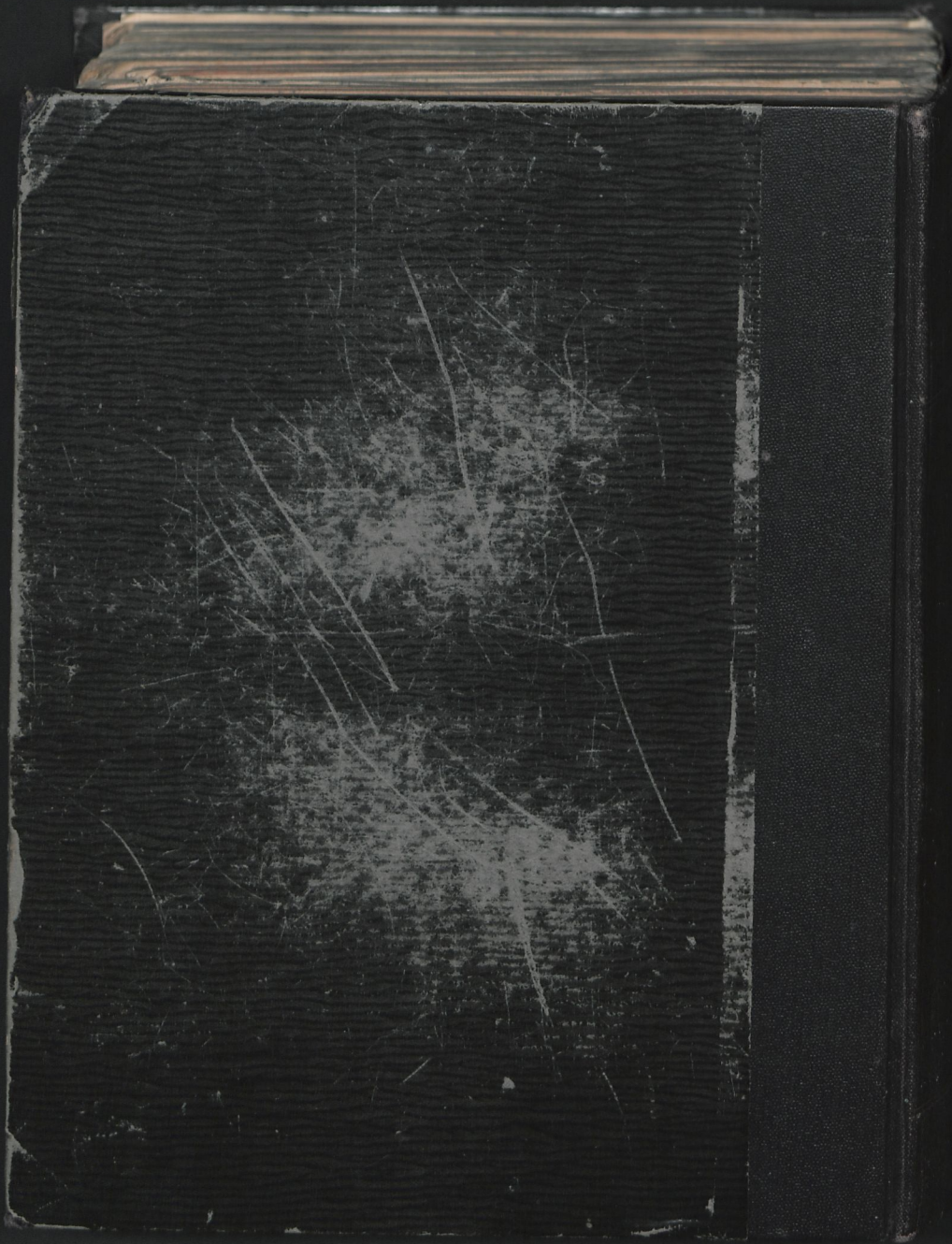
002 376 954

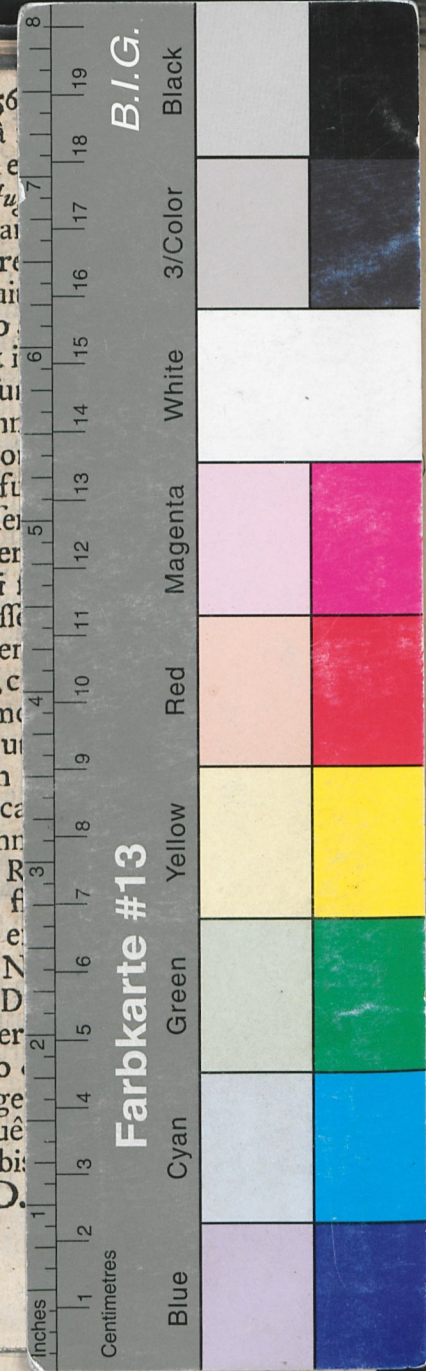

sb

VD 18

B.I.G.

Farbkarte #13

Centimetres

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

B. C. D. 1706, 3a 3/

DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE
**ABUSU MANDATO-
RUM SINE CLAUSULA,**

Quam
IN ALMA VIADRINA
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
AUGUSTO ET SERENISSIMO REGIO PRINCIPE AC DOMINO,

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSIAE ELECTORATUSQUE BRANDENBURGICI
HEREDE, &c. &c. &c.

Ex DECRETO & AUTORITATE MAGNIFICI FACTORUM
ORDINIS IN ALMA VIADRINA,
PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

AUGUST. ac POTENTISS. REGIS BORUSSIAE
CONSILIARIO INTIMO,
DOMINO FAVORE atq; STUDIORUM SUORUM
PROMOTORE AETERNUM DEVENERANDO,

PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
rite capesfendi,

Ad D. XVII. Julii Ann. M DCCVI.

IN AUDITORIO MAJORI
Horis ante- & pomeridianis
Publicæ Eruditorum disquisitioni subjiciet

REGNERUS CASP. HENR. HOMBERG.

Hasf. Casf.

FRANCOF. ad VIADR. Literis CHRISTOPH. ZEITLERI.

